

i Forslag af den høitærede Krigsminister, medens man dog ganske vist bør gaa en hel Del ud over, hvad der er indbrømmet af det andet Thing. Der er endnu eet Punkt, som jeg skal gjøre til Gjensind for Omtale med et Par Ord, og det er den Uddannelse, som er foreslaaet i Lovforslaget, saaledes som det er forelagt af Regjeringen, og som er fastholdt i Lovforslaget, saaledes som det er vedtaget af det andet Thing. Det bestemmes her, at den fortsatte Uddannelse skal finde Sted i Fireaaret saaledes, at der i de 2 Aar afholdes Øvelser ved Garnisonerne, og at der i de andre 2 Aar afholdes Kantonnements- eller Leirøvelser. Jeg er jo egentlig ikke berettiget til at fremkomme med Betænklichkeiten ved disse Bestemmelser, da de netop findes i de Lovforslag, som jeg tidligere har havt den Være at forelægge for Rigsdagen; men jeg vil tilstaa, at jeg er gaaet til at indføre disse Bestemmelser i Lovforslagene foranlediget ved et vist Tryk. Man satte fra flere Sider — og deriblandt ogsaa fra Hærens dygtigste og mest ansete Officerers Side — særdeles Pris paa, at der kunde finde hyppigere og større Kantonnementsøvelser Sted end hidtil. Man henlebede Opmærksomheden paa den store Nytte, som Befalingspersonalet, som Generalstaben, som Forpleiningskorpset vilde høste af disse Øvelser, Fordele, som jeg er langt fra at ville benegte, men desuagtet havde jeg dog Betænklichkeit ved at gaa dertil, fordi jeg frygtede for, at man saa succesfulde skulde komme til at opgive Leirøvelserne. Jeg anser Uddannelsen i Leiren for at være af en saa overordentlig stor Vigtighed og Betydning for Mandskabet, at jeg tror, at man ved Revisionen af Hærløven skal vogte sig for at fastholde Tilstande, som kunne bewirke, at man efterhaanden glider bort fra den hele Leiruddannelse. Merede Forslagets Bestemmelse om, at Leirøvelserne skulle finde Sted i September Maaned, vil lægge store Hindringer i Veien for Leirøvelsernes Afholdelse af Hensyn til, at det vil være betænkeligt at afholde dem i denne Maaned. Jeg tror ikke, at Mandskabets Sundhed vil lide under, at Leirøvelserne afholdes i denne Efteraarismaaned, men jeg tror, at den sene Mars-tid og de lange mørke Nætter vil gjøre det vanskeligere at afholde Leirøvelserne i det Hele taget samt bewirke, at Tiden ikke kan benyttes saa godt, som naar Øvelserne afholdes i Sommermaanederne. Dette er jo imidlertid Noget, som kan overvindes, og naar man vil fastholde det Terrain, som man hidtil har benyttet, og som efter min Anskuelse egner sig fortrinlig til Leirøvelser, samt naar man succesfuld vil opføre faste Barakker der, saa tror jeg, man uden Betænklichkeit vil kunne lade Leirøvelserne afholdes i September Maaned. Kantonnementsøvelserne have deres store Betydning, idet de, som jeg før udtalte, bringe stor Nytte for Befalingsmændene, om end noget mindre Nytte

for Mandskabet; men jeg har nogen Tvivl, om man i Længden vil kunne afholde disse Kantonnementsøvelser her i Landet med nogen Nytte. Nagtet den sene Mars-tid, i hvilken de skulle foretages, ville de dog bewirke betydelige Ulemper for Jordbrugernes Vedkommende, og selv om man vil se bort fra de betydelige Summer, som Statskassen maa udbrøde i Stadeserstatning, vil man — tror jeg — i Længden ikke kunne overvinde den Uvillie, som vil blive reist fra den agerdyrkende Befolknings Side. Man har til Støtte for Udførligheden af Kantonnementsøvelser anført, at disse finde Sted i stor Udstrækning, og det netop paa samme Mars-tid, i Lybskland. Men Forholdene ere en hel Del forskjellige i Lybskland og her, og jeg tror, man skal vogte sig for at drage den Slutning, at hvad der lykkes der, det ogsaa vil kunne lykkes her. For det Første skulle vi lægge Mærke til, at disse store Kantonnementsøvelser med meget betydelige Troppemasser have fundet Sted i en Række af Aar, man er vant dertil. Dernæst tror jeg ogsaa, at Befolkningen i Lybskland finder sig ganske anderledes i de Ulemper, som foraarsages af den militære Uddannelse, end Befolkningen idetmindste hidtil har fundet sig deri i Danmark. Og endelig skulle vi lægge Mærke til den store Forskjel, der er paa Agerbrugsforsøldene i Lybskland og her. Medens her Høsten knap er endt i Begyndelsen af September Maaned, og samtidig med, at Vinterfæden er faaet, den unge Kløver staar under saadanne Forhold, at den bør staaes, hvorved Mansøreterrainet indskrænkes ganske overordentlig, er i Lybskland de fleste Steder Forholdet det, at Markerne ere tomme, Sæden borte, Kløveren spiller kun en et-aarig Rolle i de fleste Jordbrug i Lybskland, og uaar undtages nogle enkelte Roe- og Kløvermarker, kunne Tropperne bevæge sig med stor Frihed. Jeg har tilladt mig ved denne Leilighed at drage disse Punkter frem, ikke fordi det er min Lante at bringe noget Forslag frem om Forandringer i, hvad der i saa Henseende er foreslaaet, men kun for at henlede Krigsbestyrelsens Opmærksomhed paa Nødvendigheden af at sørge for, at ikke Leiruddannelsen aldeles slipper os ud af Hænde. Den har sin store Betydning for Underafdelingernes Uddannelse; naar denne er mangelfuld, bødes ikke derpaa ved den bedste Uddannelse af Befalingspersonalet. Jeg skal, som sagt, ikke gaa videre ind paa de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget. Jeg antager som givet, at dette Lovforslag vil blive henvist til et Udvalg, og det skal være min Opgave at støtte Regjeringens Forlangender samtidig med at søge at vise saamegen Smødekomenhed mod det andet Thing som mulig. Jeg skal som sagt søge at støtte Regjeringens Forlangender efter bedste Evne, og jeg kan sige, at jeg for mit Vedkommende maaste neppe skulde